

Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming

Algemene informatie

Werkt u met ioniserende straling? Vanaf 6 februari 2018 verandert de regelgeving op het gebied van stralingsbescherming. Deze factsheet gaat in op de inhoud en de veranderingen.

Wijziging regelgeving

Het huidige Besluit stralingsbescherming (Bs) wordt vervangen door het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs). Net als het huidige Bs richt het nieuwe besluit zich op de bescherming van iedereen die te maken heeft met risico's van ioniserende straling: werknemers, patiënten, bevolking en milieu.

Reden verandering

Nieuwe Europese regelgeving, de richtlijn 2013/59/EURATOM, verplicht alle lidstaten van de Europese Unie hun nationale wetgeving op het gebied van stralingsbescherming aan te passen. Deze aanpassing zorgt ervoor dat alle landen in de Europese Unie met dezelfde eisen rondom stralingsbescherming werken. De nieuwe Europese regelgeving is vastgesteld naar aanleiding van voortschrijdende wetenschappelijke inzichten over stralingsbescherming. In de richtlijn zijn de aanbevelingen van de Internationale Commissie voor Radiologische Bescherming (ICRP) doorgevoerd. Enkele uitgangspunten van het stralingsbeschermingssysteem zijn daarbij gewijzigd:

- De richtlijn gaat nog steeds uit van de drie algemene beginselen van stralingsbescherming: rechtvaardiging, optimalisatie en dosislimitering.
- De algemene beginselen van stralingsbescherming moeten in elke natuurlijke of door de mens veroorzaakte blootstellingssituatie worden toegepast.

Het onderscheid tussen handelingen en werkzaamheden en interventies wordt vervangen door een situatiegebaseerde benadering. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gepland gebruik van ioniserende straling, ongevallen en incidenten alsmede ongeplande aanwezigheid van radioactiviteit.

Wat verandert er?

Nederland voldoet met het nieuwe Bbs aan de verplichtingen uit de Europese richtlijn. In het Bbs zijn opgenomen: algemene bepalingen (zoals het controlestelsel, informatie en deskundigheid) en specifieke bepalingen ter bescherming van werknemers, patiënten, bevolking en milieu. Ook zijn regels opgenomen voor het beheer en de afvoer van radioactieve (afval)stoffen.

Ten opzichte van het Bs zijn in het Bbs de volgende veranderingen doorgevoerd:

- Het controlestelsel kent een aantal wijzigingen:
  - Binnen het controlestelsel vervalt de *melding*. Daarvoor komt de *registratie*. Dit is een 'standaard vergunning', waarvoor de betreffende voorschriften in de regelgeving zijn opgenomen.
  - Hoe hoger het risico, hoe strenger de eisen en het toezicht op de handelingen.
  - De grenzen voor vrijstelling en vrijgave van handelingen en radioactieve materialen zijn internationaal geharmoniseerd.
- Er is een nieuw instrument voor de optimalisatie in niet geplande omstandigheden: het referentieniveau. Het gaat om een richtwaarde waarbij overschrijding zoveel mogelijk moet worden voorkomen.
- De dosislimieten zijn onveranderd, met uitzondering van de dosislimiet van de ooglenzen voor werknemers. Deze is verlaagd van 150 naar 20 millisievert per kalenderjaar.
- De blootstelling aan radon binnenshuis en op de werkplek en de externe blootstelling aan gammastraling van bouwmaterialen vallen nu binnen de regelgeving.
- De naamgeving voor stralingsdeskundigen en de eisen aan de deskundigheid en opleidingen veranderen.
- Er is een aanscherping van de beveiligingseisen voor radioactieve materialen.

Naast de invoering van het Bbs zijn een aantal andere algemene maatregelen van bestuur aangepast, en worden een aantal ministeriële regelingen vervangen of aangepast. Daarnaast komt er een verordening van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS).

Wat betekenen de veranderingen?

- De wijzigingen in het controlestelsel werken door in meerdere sectoren. Voor een groot deel van de thans meldingsplichtige handelingen met toestellen in bijvoorbeeld tandarts- en dierenartspraktijken is een registratie nodig. Hiervoor is, in vergelijking met een melding, extra informatie nodig.
- Daarnaast zijn er andere waarden voor vrijstelling of vrijgave van radioactieve stoffen in de afvalverwerking, olie- en gaswinning, geothermie en de industriële en medische sector.
- Voor stralingsdeskundigen (die namens de ondernemer een rol hebben bij het veilig werken met bronnen van ioniserende straling) worden de taakomschrijvingen en de opleidingseisen aangepast en verder ingevuld. Enkele voorbeelden: de toezichthoudend deskundige heet nu toezichthoudend medewerker stralingsbescherming. Hiervoor zijn negen opleidingsvarianten in voorbereiding. De (algemeen) coördinerend deskundige heet nu stralingsbeschermingsdeskundige. Deze deskundige kan op twee verschillende niveaus, afhankelijk van het risico van de handeling, worden opgeleid.
- Bedrijven die werken met bepaalde radioactieve stoffen moeten beveiligd zijn tegen diefstal. Sectoren die hiermee te maken hebben zijn bijvoorbeeld: industriële radiografie en ziekenhuizen. Eerder golden de beveiligingseisen alleen voor kwaadwillenden buiten het bedrijf en nu ook voor eigen personeel.
- Het referentieniveau voor radon in woningen, publiek toegankelijke gebouwen en werkplekken bedraagt 100 Bq/m³. Op plekken waar dit referentieniveau wordt overschreden, moeten maatregelen worden genomen.

Nieuwe, digitale dienstverlening

Tegelijk met de invoering van het Bbs introduceert de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) een nieuw systeem voor digitale dienstverlening. Hiermee verandert het aanvragen van registraties en vergunningen. Het ANVS-loket verwerkt vanaf het voorjaar van 2018 kennisgevingen (behalve de kennisgevingen voor de ingekapselde hoogactieve bronnen; deze volgt later in 2018/2019) en registraties digitaal. De digitale aanvraag van vergunningen volgt in de loop van 2018.

Overgang naar de nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving treedt vanaf 6 februari 2018 in werking en kent voor een beperkt aantal situaties een overgangstermijn.

Werkt u met ioniserende straling? Dan is het belangrijk dat u op de hoogte bent van de veranderingen die op uw situatie van toepassing zijn en weet welke maatregelen u moet nemen.

Het Rijk faciliteert ondernemers, vergunninghouders, deskundigen en eindgebruikers met diverse communicatiemiddelen in een toolkit, waarin meer informatie staat over de nieuwe regelgeving stralingsbescherming. Zie: autoriteitnvs.nl/stralingsbescherming. Met specifieke vragen of onduidelijkheden kunt u ook contact opnemen met de ANVS.

Januari 2018

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met partners binnen het Rijk, bedrijfsleven en deskundigen die werken aan stralingsbescherming. Aan de inhoud van deze factsheet kunnen geen rechten worden ontleend.